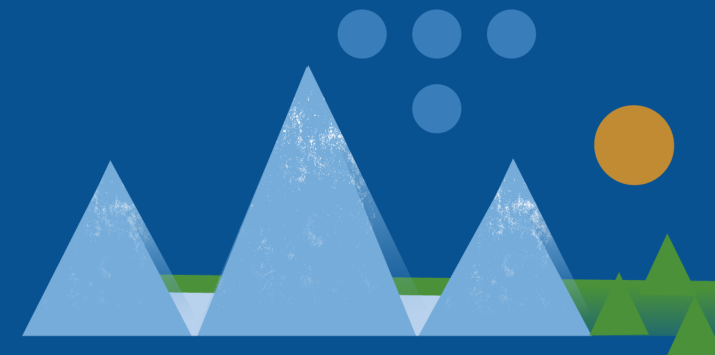

Høring: Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord

Høringskonferanser 2024

Sammen om helse i nord

Agenda

- Bakgrunn for høringen
- Hovedtrekkene i høringsutkastet
- Praktiske forhold rundt høringen
- Spørsmål og svar

Nov. 2022

- HOD gir Helse Nord oppdraget

9. jan. 2024

- Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord – høringsutkast helhetlig plan for funksjons- og oppgavedeling
- Saken trekkes

28. feb. 2024

- Høringsutkast «Tiltak for å sikre bærekraft» styrebehandles

19. juni 2024

- Det endelige dokumentet "Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord" styrebehandles

Feb. – des. 2023

- Mandat og hovedretninger
- Fem arbeidsgrupper utreder hvert sitt område

16. jan. 2024

- Sykehustalen
- Helse Nord får justert oppdraget

1. mars. -25. apr. 2024

- Høringsperiode

Situasjonen er alvorlig

Helse Nords lovpålagte oppgave er å sørge for likeverdige og gode spesialisthelsetjenester til innbyggerne i Nord-Norge.

Med dagens utfordringer risikerer vi å ikke kunne oppfylle dette lovkravet, både nå og i framtiden.

Det er *ikke* bærekraftig.

Hva er spesielt positivt med spesialisthelsetjenesten i nord?

- Nord-Norge har en førstelinjetjeneste i verdensklasse
- På tross av store avstander er responstiden svært kort
- Ambulanser på vei, på sjøen og i luften holder høyt faglig nivå
- Samarbeidet med kommunene er svært godt

Hva er spesielt utfordrende med spesialisthelsetjenesten i nord?

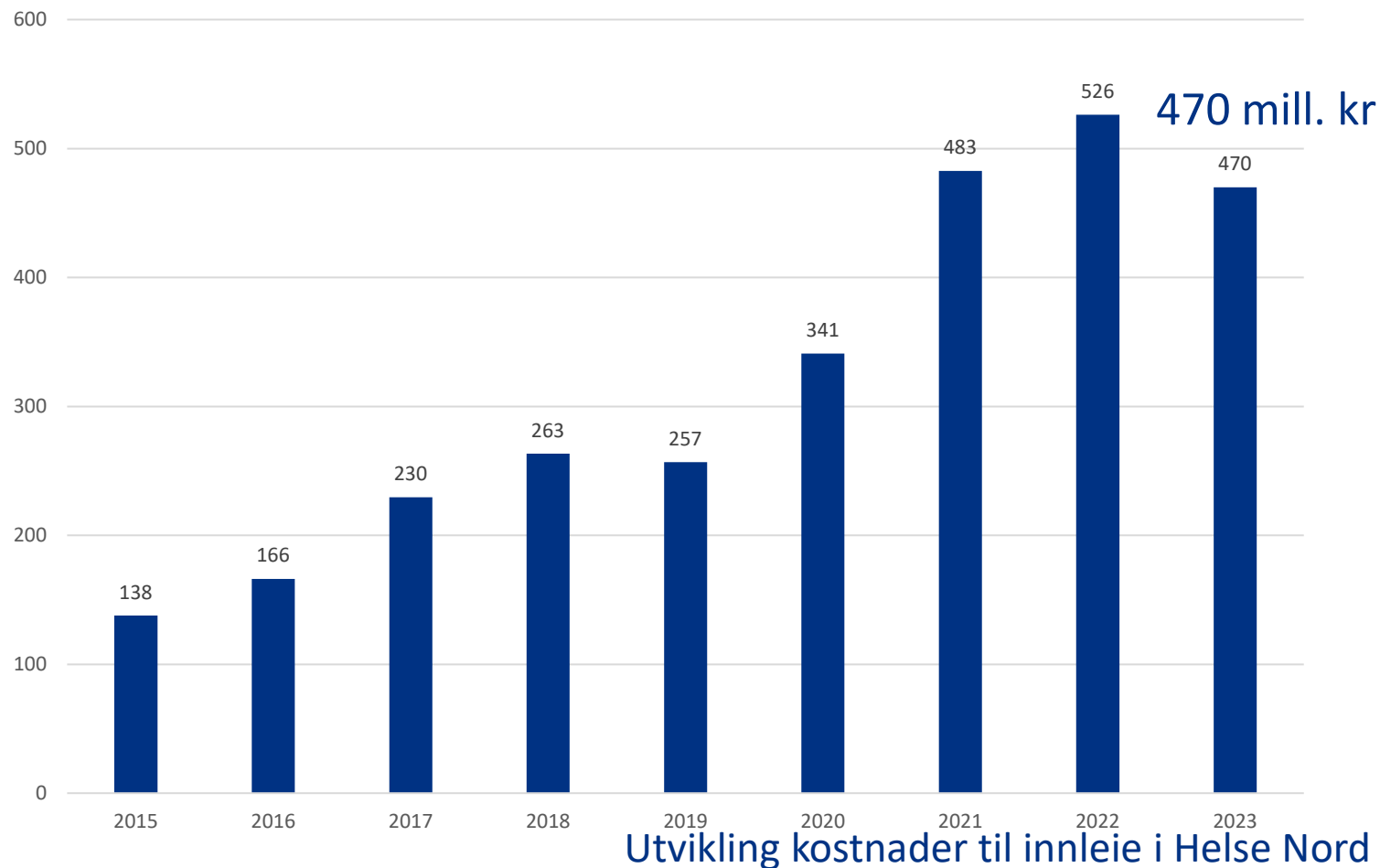
- Fagmiljøene er små og sårbare
- Pasientgrunnlaget er lavt
- Totalkostnadene er store, særlig er kostnadene for beredskapen høye

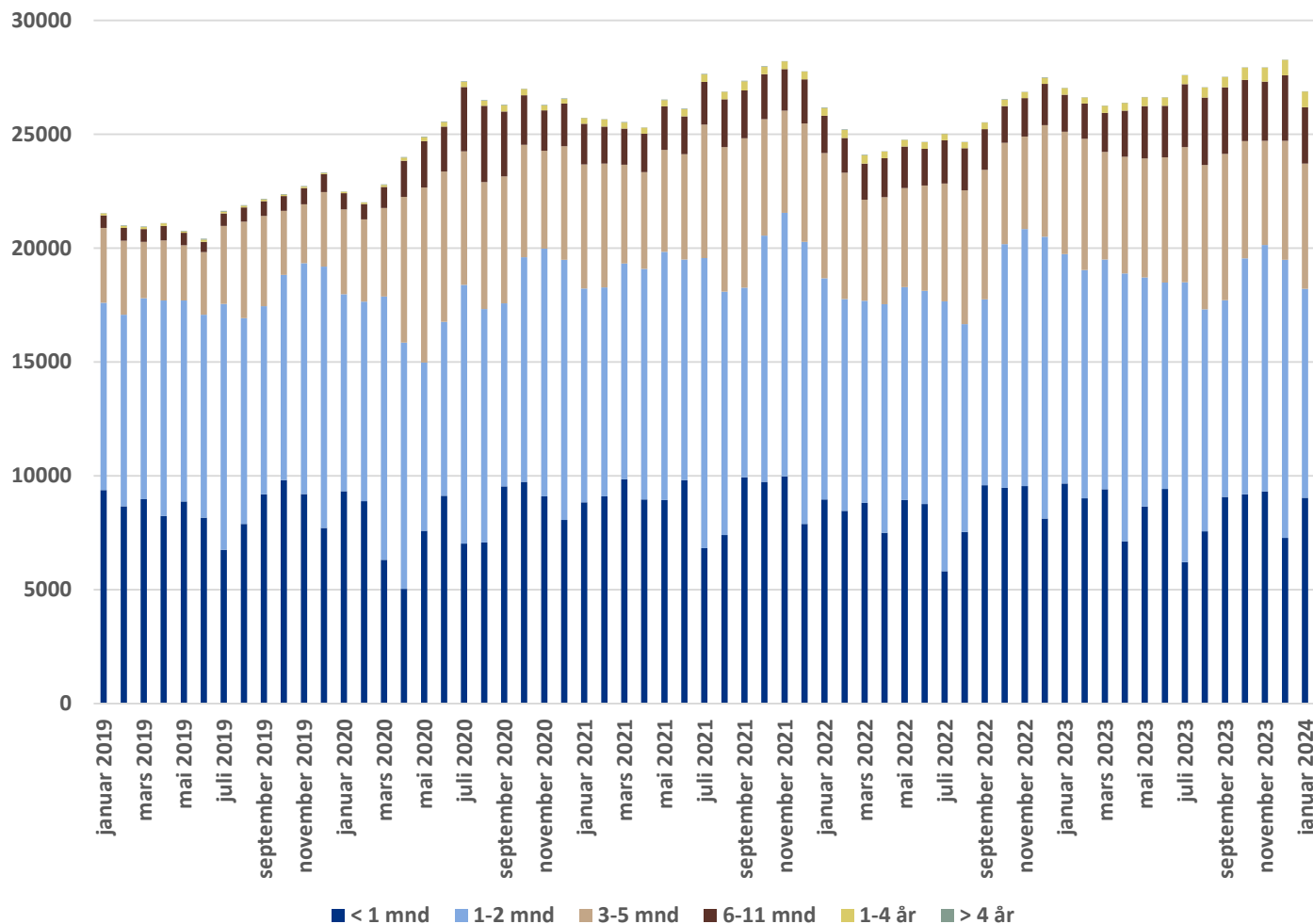
Narvik 510
Nordkjosbotn 311

Bemanningsmangelen løses for en stor del med innleid arbeidskraft og overtid

- Høye kostnader
- Ustabilit
- Svekket fundament for solide fagmiljøer, innovasjon og tjenesteutvikling.

Utvikling i antall ventende somatikk 2019-2024

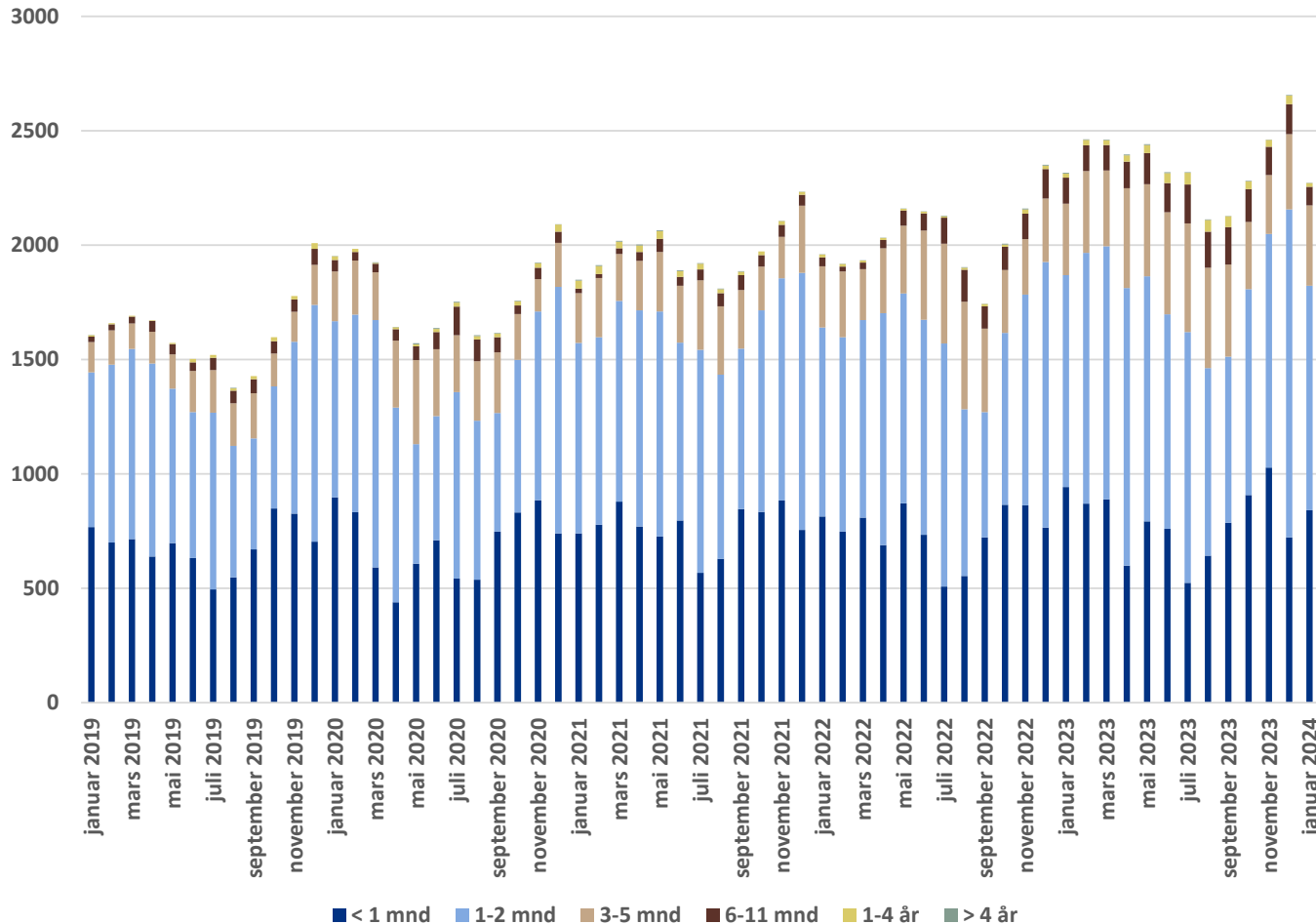
Antall ventende i januar 2024 var **26 892** pasienter.

Det tilsvarer en økning på **25 %** sammenlignet januar 2019.

Utvikling i antall ventende psykisk helse og rus 2019-2024

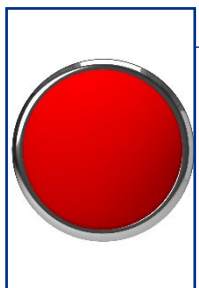

Antall ventende i januar 2024 var **2 273** pasienter.

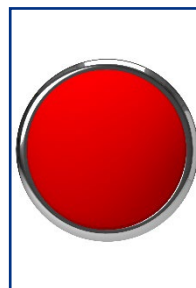
Det tilsvarer en økning på **41 %** sammenlignet med januar 2019.

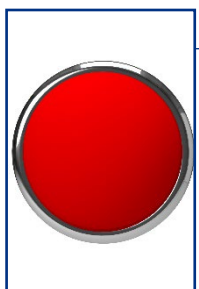
Hvilke konsekvenser gir nå-situasjonen for pasientene?

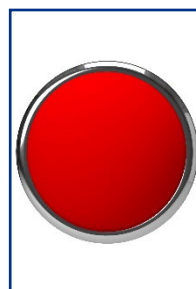
Ikke likeverdige tjenestetilbud innen regionen og mellom regionene

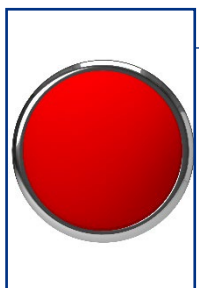
Variasjon i kvalitet og pasientsikkerhet

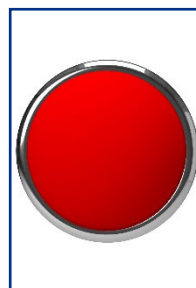
For lang og økende ventetid

Fristbrudd med henvisning til private tilbydere gjennom HELFO, «penger ut av vinduet»

Manglende kontinuitet i behandling og oppfølging

Sårbare pasientgrupper mest utsatt

Bred høring er viktig for å sikre en bærekraftig helsetjeneste

Nord-Norge har en god spesialisthelsetjeneste med solide kvaliteter.

Helse Nord vil bygge videre på disse når vi planlegger tiltak som skal styrke tjenestenes bærekraft.

Skal endringstiltakene bli gode og treffsikre, må alle i landsdelen få mulighet til å bidra.

Styret besluttet å sende rapporten på høring

Styret i Helse Nord RHF vedtok 28. februar 2024 å sende rapporten «Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord» på høring.

Ingrid Bredesen Hangaas, Helse Nord RHF
Publisert 28.02.2024
Sist oppdatert 04.03.2024

Styremøtet ble holdt i Tromsø 28. februar 2024.

Hovedtrekkene i høringsutkastet

Tiltakene vi ønsker innspill på

- Psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)
- Rehabilitering og private tjenester
- Samordning mellom primær- og spesialisthelsetjenesten
- Andre innspill til tiltak som kan gi økt bærekraft i vår felles helsetjeneste.

Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord - høringsnotat

Februar 2024

Psykisk helsevern

- Svært krevende situasjon – det mest sårbare området i Helse Nord
- Ventetiden for både voksne, barn og unge er for lang
- Flere poliklinikker har mange fristbrudd
- Sykehus i beredskap - vedvarende overbelegg i akutt- og sikkerhetspostene

Utfordringer

- Styrke det polikliniske tilbudet i hele regionen for å få ned ventetidene og øke kvaliteten
- Utvide kapasitet innen døgnbehandling ved UNN Tromsø og Nordlandssykehuset Bodø (sykehussenger til de mest alvorlig syke)
- Forslaget øker samlet antall døgnplasser i psykisk helsevern med to plasser
- Antall døgnplasser i TSB foreslås redusert med 16 plasser fra 2027 da det er overkapasitet på området

Forslag til tiltak

1. Psykisk helsevern og TSB

- Innspill på forslagene til tiltak innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB).
- Forslag til andre endringer i funksjons- og oppgavedeling innen psykisk helsevern og TSB, som kan bidra til en bærekraftig helsetjeneste.

Rehabilitering og private tjenester

- Mye kjøp fra private, oppdelt og varierende i helseforetakene
- Pasientenes behov for tidligfaserehabilitering etter akutt sykdom og skade vurderes å ha for høy risiko slik den er organisert i dag på grunn av manglende kapasitet og kompetanse
- Uklar oppgavedeling mellom helseforetakene mht. hvilke pasientgrupper som bør få et tilbud i kommunen eller i spesialisthelsetjenesten
- En tydelig definisjon på hva som skal være regionale oppgaver mangler
- Krevende å rekruttere og stabilisere kvalifisert personell til små, sårbare enheter

Utfordringer

- Øke kapasiteten i egne helseforetak for å ta hånd om tidligfaserehabilitering etter akutte hendelser som hjerneslag, brudd og slitasjeskader, samt pasienter med komplekse tilstander
- Kjøpe mindre fra private institusjoner for pasientgruppene muskel- og skjelett, sykelig overvekt og lettere ortopediske tilstander
- Bedre muligheter for robuste og fleksible fagmiljøer som har betydning for kvalitet og pasientsikkerhet
- Anbefalingen forutsetter et mer forpliktende samarbeid mellom helseforetak og kommuner i etablerte helsefelleskap
- Samarbeidet bør også inkludere private avtaleparter som tilbyr spesialisert rehabilitering

Forslag til tiltak

2. Rehabilitering og private tjenester

- Innspill på forslagene til tiltak innen rehabilitering og private tjenester.
- Forslag til andre endringer i funksjons- og oppgavedeling innen rehabilitering og private tjenester, som kan bidra til en bærekraftig helsetjeneste.

Samordning av primær- og spesialisthelsetjenesten

- Felles utfordringsbilde
- Mangel på personell og økt behov for tjenester til skrøpelige eldre
- Utskrivningsklare pasienter
- Helhetlig og sammenhengende pasientforløp
- Stor variasjon i demografisk bærekraft i kommunene
- Mangel på felles digitale løsninger

Utfordringer

Fire utviklingsområder for samordning av tjenester

- A. Geografisk samlokalisering og samordning av helse- og omsorgstjenesten med felles ledelse
- B. Fleksibel bruk av senger
- C. Kommunale døgnenheter med økt støtte fra spesialisthelsetjenesten
- D. Teammodeller som i større grad understøttes av digitale verktøy

I tillegg tre felles satsningsområder:

- teknologi og digital samhandling
- utdanne, rekruttere og beholde personell samt
- økt helsekompetanse i befolkningen, inkludert samordning av læring- og mestringstiltak

Forslag til tiltak

3. Samordning av primær- og spesialisthelsetjenesten

- Kommuner og helseforetaks innspill til foreslåtte modeller for samordning av primær- og spesialisthelsetjenesten.

Vi ber spesielt om konkrete forslag til **piloter** innen områdene:

- A. Geografisk samlokalisering og samordning av helse- og omsorgstjenesten med felles faglig og administrativ ledelse
  - B. Fleksibel bruk av senger i døgneheter på tvers av tjenester
  - C. Kommunale døgneheter med økt støtte fra spesialisthelsetjenesten
  - A. Teammodeller som i større grad understøttes av digitale verktøy
- Andre forslag til tiltak og utviklingsområder som kan sikre bærekraft i vår felles helsetjeneste.

4. Andre innspill til tiltak som kan gi økt bærekraft i vår felles helsetjeneste

Praktiske forhold rundt høringen

Hvem kan sende høringsinnspill?

- Pasient- og brukerorganisasjoner
- Helseforetakene i regionen
- Kommuner og fylkeskommuner
- Sametinget
- + **alle** andre som ønsker å gi innspill

Hvordan sende inn høringsinnspill?

- Bruk gjerne malen på nettsidene
- Hørings svar sendes til postmottak@helse-nord.no og merkes «2024/388 Høringsuttalelse Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord».
- Frist for å sende høringsinnspill er 25. april 2024.

Mal for høringsinnspill – Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord

Helse Nord RHF ber om at høringsvarene struktureres ut fra fire hovedområder.

Fyll inn svarene i feltene under hvert spørsmål. Feltet vil tilpasse seg lengden på teksten.

Høringsuttalelser sendes til postmottak@helse-nord.no og merkes «2024/388 Høringsuttalelse Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord». Frist for å sende høringsinnspill er 25. april 2024.

Høringsvarene er offentlige og vil bli publisert på våre nettsider.

[Mer informasjon om høringen på helse-nord.no](#)

Dato: _____

Høringsinstans: _____

Navn: _____

_____

1. Psykisk helsevern og TSB

1.1 Innspill på forslagene til tiltak innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

Innspill: _____

1.2 Forslag til andre endringer i funksjons- og oppgavedeling innen psykisk helsevern og TSB, som kan bidra til en bærekraftig helsetjeneste.

Innspill: _____

Hva skjer med høringsinnspillene?

- Alle publiseres på våre nettsider
- Vurderes og brukes som grunnlag i arbeidet frem mot endelig plan
- Endelig plan «Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord» legges frem for styret 19. juni 2024
- Videre til Helse- og omsorgsdepartementet

Bruk nettsidene våre!

Høring: Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord

Helse Nord RHF inviterer til å komme med innspill til tiltak beskrevet i høringsnotatet Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord. Vi legger til rette for en bred høring som er åpen for alle. Høringsfristen er 25. april.

Publisert 29.02.2024
Sist oppdatert 04.03.2024

- ✓ Hva er bakgrunnen for høringen?
- ✓ Høringsbrev, høringsutkast og mal for høring
- ✓ Dette ønsker vi svar på
- ✓ Hvem kan sende høringssvar?
- ✓ Hvordan sende inn høringssvar?
- ✓ Mottatte høringssvar
- ✓ Høringskonferanser

Spørsmål?

Psykisk helse og rus

De større endringsforslagene fra arbeidsgruppe 2

Tabell 2. Oppsummering av de vesentligste tiltakene fra arbeidsgrupperapporten

Helseforetak	Fagområde	Sted	Endringsforslag
Alle foretak			
	DPS/BUP-poliklinikk	Alle lokasjoner	Det foreslås at alle helseforetak tilføres ressurser for å styrke sine polikliniske tilbud. Bakgrunnen er underkapasitet som gir lange ventetider og mange fristbrudd. Små polikliniske enheter må styrkes for å sikre tilstrekkelig kvalitet og bredde i behandlingstilbudet. Detaljert styrking må vurderes lokalt, men typiske eksempler er flere ansatte i lokal poliklinikk, etablere eller styrke <u>FACT</u> -team, faglig styrking, etablere rusteam, etc. Forslaget viderefører dagens polikliniske enheter ved DPS.
Finnmarkssykehuset			
	DPS	Tana, Alta	10 døgnplasser i Tana foreslås flyttet til Alta.
	TSB	Alta, Karasjok	Døgnetenheten i Alta med 6 døgnplasser foreslås nedlagt og det etableres 2 nye døgnplasser i Karasjok.
Universitetssykehuset Nord-Norge			
	Regionale døgnplasser voksne	Tromsø	Det etableres 2 nye døgnetenheter i Tromsø med 19 døgnplasser for pasienter med alvorlige psykiske lidelser. Enheten skal kunne behandle pasienter på tvungent psykisk helsevern med døgnopphold.
	Regionale døgnplasser - barn & unge	Tromsø	Eksisterende døgnetenhet (UPS) deles i 2 enheter, en akutt og en elektiv. Samlet døgnkapasitet økes med 5 døgnplasser.
	DPS	Storslett, Storsteinnes, Silsand og Tromsø	De 3 døgnetenhetene på Storslett, Storsteinnes og Silsand, med til sammen 24 plasser, legges ned. Medikamentfri enhet i Tromsø med 6 plasser omgjøres til et ambulant konsultasjonsteam.
Nordlandssykehuset			
	Regionale døgnplasser voksne	Bodø	Det etableres en ny døgnetenhet med 5 plasser for pasienter med alvorlig psykisk lidelse. Enheten skal kunne behandle pasienter på tvungent psykisk helsevern med døgnopphold.
	DPS	Stokmarknes og Bodø	8 døgnplasser foreslås flyttet fra Stokmarknes til Bodø. Bodø omgjør eksisterende 5-døgnpost til 7-døgnpost.
Helgelandssykehuset			
	DPS	Mosjøen og Mo i Rana	Døgnetenheten i Mosjøen foreslås flyttet til Mo i Rana. Ny samlet DPS-døgnkapasitet i HSYK blir 18 plasser. Det er i dag 23 DPS-døgnplasser i HSYK.

Kapasitet DPS døgnplasser

Tabell 10 viser raten for døgnplasser per 10 000 innbyggere per helseforetak og at alternativene bidrar til å redusere variasjon i kapasitet mellom helseforetakene.

	DPS-døgn i rate per 10 000 innbyggere		
	0-alternativet	Alternativ 1	Alternativ 2
FIN-DPS	3,7	3,1	3,3
UNN-DPS	3,5	2,9	2,7
NLSH-DPS	2,0	2,0	2,0
HSYK-DPS	3,1	3,1	2,4
Gjennomsnitt	3,2	2,9	2,6

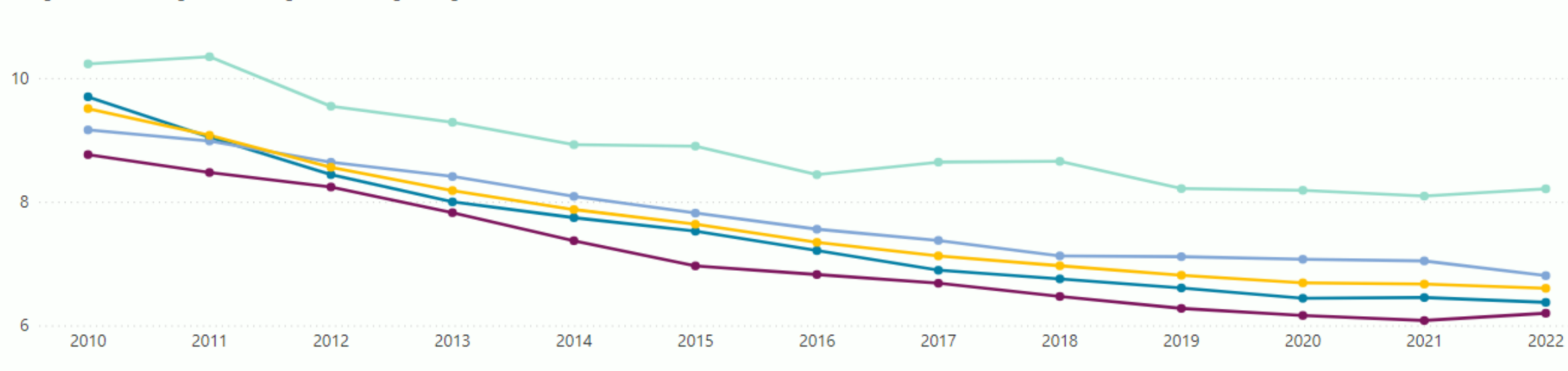
Tabell 10: Døgnplasser i DPS per 10 000 innbyggere per helseforetak i Helse Nord i alternativ 0, 1 og 2.

Antall døgnplasser per helseregion

Utvikling i døgnplasser per behandlingssted (per 10 000 innbyggere)

● Region Sør-Øst ● Region Vest ● Region Midt-Norge ● Region Nord ● Totalt

Aktuelle utfordringer

- Psykisk helse og rusklinikkene ved UNN og Nordlandssykehuset er i gul beredskap på grunn av overbelegg på sikkerhetsposter og akuttenheter
- Lang ventetid og mange fristbrudd
- Bemanningsutfordringer
  - Størst mangel på psykiatere, men også utfordringer vedr. sykepleiere og psykologer

Manglet lokaler - behandlet psykisk syke på hotellrom

Nordlys 22. februar 2024

EGEN INNGANG: Bildet er fra en hotellgang på

Av Eirik Linaker Berglund og Rune Endresen

Spesialistlege hadde stor ve
psykisk syke pasientene bel

14 NYHETER
Tirsdag 20. februar 2024
NORDLYS

Alarmerende utvikling i fristbrudd ved Universitetssykehuset Nord-Norge:

UNN betalte 105 millioner kr til Miriams private firma på ett år

MIRIAM ANGELL

Periode	Formål	Slutt	Skjebne
12.08.2018	52 596 277	9.08.2019	2022
12.09.2018	9 810 728	4.01.2019	2021
12.09.2018	0	1.06.2018	2020
1.10.2018	0	04.11.18	

UNN sender et stort antall psykiatriske pasienter til private aktører – og må betale dyrt for det. Bak ett av selskapene: En privat eier som har fått et personlig utbytte på over 50 millioner kroner på to år.

EGEN INNGANG: Bildet er fra en hotellgang på

Av Eirik Linaker Berglund og Rune Endresen

Spesialistlege hadde stor ve
psykisk syke pasientene bel

FAKTA - SPESIALISTLEGE AS

- Spesialist AS er et privat poliklinisk selskap med fristbruddsrisiko i det nærstående med. Selskapet er et psykisk selskap for barn, ungdom og voksne.
- I år er team av psykiatere, psykologspesialist, meningsfulle, psykolog, spesialistlege, kognitive terapeuter, psykiatriske sykepleiere og annet kvalifisert helsepersonell.

SPESIALISTLEGE AS

2023	2021	2020
Jarfallskontoret	1 300 354	2 102 127
Driftresultat	42 006	15 320
Dr. med. E. L. Skar	35 201	13 842
Utbryte	25 000	27 000

Disse private aktørene har avtale med Helse Nord

- A-Medis AS
- C-Medis AS
- Brønnøysund AS
- Ute-Sykehuset Vestfold AS
- Medisinklinikk AS
- Wærstedt Bed Rehabiliterings AS

Disse behandler pasientene til UNN

- Psykiatriske AS
- Psykiatriske AS
- Spire AS
- Spesialist AS

Disse behandler pasientene til UNN

- Psykiatriske AS
- Psykiatriske AS
- Spire AS
- Spesialist AS

Disse behandler pasientene til UNN

- Psykiatriske AS
- Psykiatriske AS
- Spire AS
- Spesialist AS

